

Gündem

Krizin asıl nedeni Dağlık Karabağ

Peki bu krizin nedeni ne?

Görünen neden Ermenistan'ın "soykırım" konusunu, Dışişleri Bakanı Nalbantyan'ın ağızından bir şekilde tören konuşmasına dahil etmesi olarak görünse de;

Asıl neden, Azerbaycan sıkıntısı. Daha doğrusu, Dağlık Karabağ konusu.

Ermenistan ile imzalanan Protokollerde Karabağ konusunda hiçbir açık atıf yok.

Ermenistan, bunu kendi kamuoyuna da, tüm dünyaya dağılmış ama güçlü Ermeni diasporasına da hep aynı cümlelerle anlattı;

"Bu protokollerde, Dağlık Karabağ sorunu hiç geçmiyor. Dolayısıyla, Karabağ konusu Türkiye-Ermenistan ilişkilerinin düzeltilmesinde ön şart değil...."

Peki gerçekten öyle mi?

Ankara'da hükümet yetkilileri böyle konuşmuyorlar.

Türkiye'ye göre, Karabağ konusu metinlerde hiç yer almasa da, protokollerin uygulanması için kesinlikle bir "ön şart..."

Yani, imzaların atılmış olmasına rağmen, kimse "Ermenistan-Türkiye sınırı hemen açılacak", ya da "iki ülke hemen Büyükelçi atayacak" beklentisine girmemeli.

Çünkü Türkiye tüm bu adımları "hemen" atmaya hiç de niyetli değil.

İmza atılmış olsa da, protokollerin yürürlüğe girmesi, hayata geçirilmesi için bir "onay süreci" gerekiyor.

İşte Ankara'da, TBMM'den geçen bu sürece güveniyor.

Normal koşullarda Ak Parti hükümetinin, TBMM'deki çoğunluğu ile teorik olarak protokolleri kolaylıkla geçirmesi mümkün. Çünkü protokollerin onayı için basit çoğunluk yeterli.

Ancak hükümetin oyun planı başka;

KARABAĞ'DA ÇÖZÜM BEKLENECEK

İmzanın hemen ardından Bakanlar Kurulu toplanıp protokolleri onay için TBMM'ye gönderecek. Bunun yaklaşık bir hafta içinde gerçekleşecek bir prosedür olacağını söylüyor yetkililer.

Ancak asıl planı TBMM'de başlayacak;

Protokoller Genel Kurul'un önüne onay için getirilmeyecek;

Ta ki, Dağlık Karabağ'da Azerbaycan'ı tatmin edecek bir çözüm bulunana kadar. protokoller ancak Karabağ sorunu çözüldükten sonra Genel Kurul'a getirilip, onaylanacak.

Yani, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, Bakü'de, Azeri Parlamentosunda verdiği sözü tutmaya kararlı;

Dağlık Karabağ'da çözüm olmadan, protokoller TBMM Genel Kurulu'na getirilmeyecek.

Türk yasalarına göre, protokollerin onay için gönderildiği Meclis tarafından onaylanması gerekiyor. Bunun anlamı şu; Eğer bu bekleme süresinde, olur da bir seçim kararı alırsa TBMM, o zaman iki protokol de "kadük" olacak.

Ta ki, yeni bir parlamento kurulup, yeni hükümet ortaya çıkana kadar. İsterse, yeni hükümet bu iki protokolü yeniden, yeni seçilmiş Meclis'in önüne getirebilecek.

Zeynep Güranlı
YAZIYOR

YA ANKARA BEKLERKEN, ERMENİLER ONAYLARSA ?

Tüm bu süre içinde Ermeni tarafının protokolleri kendi Meclisi'nden geçirmesi ya da geçirmemesi, Türkiye'deki süreci etkilemeyecek.

Ermeniler kendi Meclislerinden protokolü geçirseler de, Türkiye'de onay almadan, uygulanması mümkün olmayacak. Aynı durumun tersi de sözkonusu;

Protokollerin, "her iki ülke Meclisinin onayından sonra yürürlüğe gireceğine" ilişkin hüküm, Ermenistan'da onay sürecinde bir sorun yaratması halinde de Türkiye'yi koruyan bir hüküm. Yani Türkiye, TBMM'den geçirse bile, Ermenistan Meclisi'nden de protokoller geçmeden, uygulama zorunluluğunda olmayacak.

Kısacası, Dağlık Karabağ çözülmeye kadar kimse sınırın açılmasını beklemesin...

SOYKIRIM KONUSU NE OLACAK?

Protokollerin imzalanması ile Ankara'nın tepesinde sallanan "soykırım kılıcı" da bir ölçüde kontrol altına alınmış olacak.

Çünkü Ankara, TBMM'den onay alınmaması halinde bile, atılmış olan imzaları dış politikasında bir "araç" olarak kullanabilecek.

Bundan sonra ABD gibi, Avrupa ülkeleri gibi üçüncü tarafların parlamentolarında yeni bir soykırım kararı sözkonusu olduğunda, yapılacak tüm girişimlerde bu imzalar kullanılacak. Tüm üçüncü taraflara, "biz Ermeniler ile anlaştık, belgeleri de imzaladık. Soykırım gibi iki milleti ilgilendiren konularda üçüncü taraflar karışmasın" tezi işlenebilecek.

Aynı tez, aslında Türkiye'yi küstürmek istemeyen, ancak kendi iç kamuoylarında artan "soykırımı tanıyın" baskısı yaşayan yabancı liderlerin de işine gelecek.

Örneğin ABD Başkanı Barack Obama, bundan sonra, en azından bir-iki yıl boyunca, kendisine "soykırımı tanı" baskısı geldiğinde, "bu sorun, Türkiye ve Ermenistan'ın sorunu. Onlar da üzerinde çalışıyorlar. Bizim karışmamız, işleri daha da çıkmaz hale getirir" deme imkanı verebilecek.

